

**Татар телендә гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен
татар теленнән олимпиада биремнәренен ЖАВАПЛАРЫ
2023-2024 нче уку елы
6 нчы сыйныф**

Максималь балл – 56

I. ТЕСТ (20 балл)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	3	2	3	2	3	2

II. Теоретик бирем.

Сан сүз төркеме, аның төркемчәләре турында языгыз. Фикерегезне мисаллар белән дәлилләгез. (5 балл)

Укучы мәктәп программасы, дәреслекләрдә бирелгән материалны мөмкин кадәр тулы чагылдырган очракта, мисаллар белән дәлилләгәндә, биремгә иң югары балл куела. Төгәлсезлекләрнең күләменә карап, баллар саны киметелә. Мәгълүмат бөтенләй булмаган очракта, укучыга 0 балл куела.

III. Уйлагыз һәм җавапларны языгыз.

1. Сүз һәм авазларны тәңгәлләштерегез, җавапны саннар белән языгыз. (5 балл)

А) ал...япкыч	1) һ
Ә) мә...ге	2) а
Б) жәү...әр	3) н
В) к...нәфер	4) ә
Г) ж...мәгать	5) ь

Җавап : 53124

IV. Гамәли-иҗади бирем.

1. Жәя эчендәге сүzlәрнең дәрәсән сайлап, астына сызыгыз. (4 балл)

Безгә аклы-сарылы пәси баласы кереп (урнашты / житте / **ияләште**). Безнең үзебезнең бер пәсиебез бар иде инде. Ул пәсиебез үзе ап-ак, маңгаенда кара тап бар. Без аны матурлыгы өчен генә түгел, акыллылыгы өчен дә яратабыз. Ул, үзе бик (**шаян** / тәртипле / тыңлаучан) булса да, ашамлыкка тими. Күршеләргә дә кереп йөрми. Ә күршәдән кәргән пәси бик тәртипсез булып чыкты. Бертуктаусыз «мияу-мияу» ди. Ашарга бирсәң, төрле жиргә тарата башлый да идәнне (буйый / **пычрата** / ямьсезли). Өстәлгә менеп, икмәк сыныкларын тартып төшерә. Тагын әллә нинди тәртипсезлекләр эшли. Беркөнне минем белән уйнарга иптәш кызым Мәйсәрә керде. Ул:

— Бу юньсез пәсине нигә керттегез? Ул инде бик күп кешегә йөрдә. Бездә дә булды. Аны (гаять / **бөтен** / әллә) кеше дә куып чыгарды. Ул — акылсыз, сөйкемсез пәси,— диде. (Ә. Бикчәнтәевадан)

2. Шигырьне укыгыз һәм күп нокталар урынына тиешле хәрефләрне куегыз. (2 балл)

Уйламыйча дустым бер сүз әйтте,

Ул сүз тора минем йөрәгемдә

Ул сүз йөрәгемә кадалды.

(Аннан авыр яра юк сыман).

Үзе берни белми китеп барды.

Жәясеннән ялгыш атылып киткән

Ә сүз калды.

Һәм дустына тигән ук сыман.

3. *Калды* сүзен мәгънәви кисәкләргә таркатыгыз, нинди сүз төркеменә каравын, төрләнешен билгеләгез. **(4 балл)**

кал – тамыр, -ды – модаль кушымча, кал – нигез. Калды – билгеле үткән заман хикәя фигыль, барлыкта, 3 зат, 1 санда

5. Шигырьнең икенче куплетынан исем сүз төркеменә караган сүзләрне күчереп языгыз. **(6 балл)**

сүз, йөрәгемдә, яра, жәясеннән, дустына, ук

6. “Нәни дусларыбыз ярдәм көтә” темасына 8-9 жөмлөдән торган инша языгыз. **(10 балл)**